

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Škola:	Střední škola obchodní, České Budějovice, Husova 9
Projekt MŠMT ČR:	EU PENÍZE ŠKOLÁM
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0536
Název projektu školy:	Výuka s ICT na SŠ obchodní České Budějovice
Šablona III/2:	Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Číslo šablony:	VY_32_INOVACE_ZSV_022
Předmět:	Základy společenských věd
Tematický okruh:	Člověk v dějinách
Autor, spoluautor:	Mgr. Markéta Macháčková
Název DUMu:	Vznik ČSR
Pořadové číslo DUMu:	2
Stručná anotace:	<p>Výukový materiál se zabývá vznikem samostatného českého státu v roce 1918. Jsou zde uvedeny dokumenty, který předcházely vzniku státu, a také jednání a samotné vyhlášení státu. Součástí materiálu je i závěrečný test.</p>
Ročník:	1.
Obor vzdělání:	63 – 41 – M/01 Ekonomika a podnikání
Metodický pokyn:	Žáci použijí snímky s úkoly a závěrečným testem, které slouží k procvičení látky.
Výsledky vzdělávání:	Žák vysvětlí význam uvedených dokumentů a charakterizuje první československou republiku.
Vytvořeno dne:	9. 5. 2013
Pokud není uvedeno jinak, uvedený materiál je z vlastních zdrojů autora.	

Vznik ČSR

Na cestě k samostatnosti

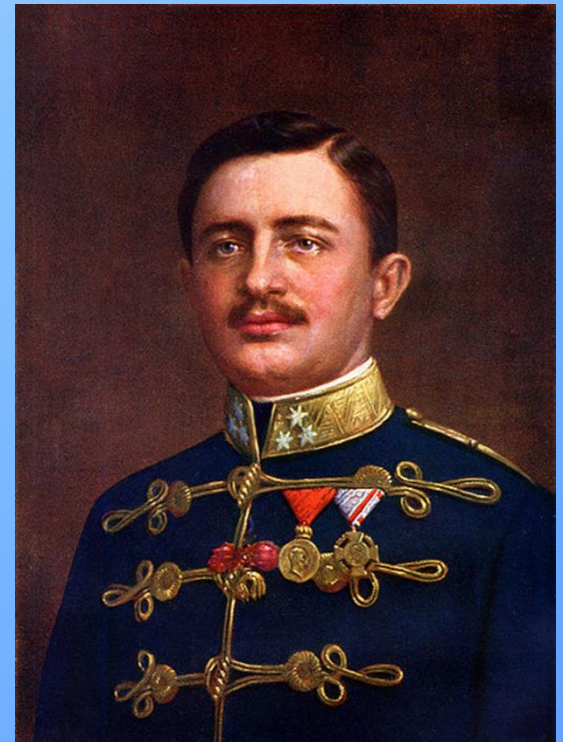
listopad 1916 – zemřel císař František Josef I., místo něho nastoupil Karel I., který obnovil ústavní život a svolal říšskou radu

František Josef I.

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Kaiser_franz.jpg

Karel I.

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Erzherzog_Thronfolger_Karl_Franz_Josef.jpg

květen 1917 – vyšel Manifest čs. spisovatelů, který vyzval čs. poslance k hájení zájmů čs. národa

- jeden z prvních spisovatelů, který ho podepsal byl
Alois Jirásek

6. 1. 1918 – vyšla ***Tříkrálová deklarace***, která obsahovala požadavek samostatnosti („ pryč od Rakouska“)

30. 5. 1918 – vyšla ***Pittsburská dohoda*** (=čs. dohoda o společném státě) – jednalo se o politický program

Formování československého státu

- do čela české politiky se postavil Národní výbor, vedený **Karlem Kramářem**

14. 10. 1918 – oznámil **Edvard Beneš** (tajemník Národní rady československé) státům Dohody rozhodnutí o ustanovení prozatímní československé vlády

⇒ *Tomáš Garrigue Masaryk – prezident*

⇒ *Edvard Beneš – ministr zahraničí*

⇒ *Milan Rastislav Štefánik – ministr vojenství*

- tato vláda byla uznána Francií, Velkou Británií, Itálií a dalšími státy

18. 10. 1918 – vypracovala prozatímní vláda ***Washingtonskou deklaraci*** (prohlášení nezávislosti)

- byla inspirována americkým vzorem

Vyhlášení československého státu

28. 10. 1918 – byl vyhlášen samostatný československý stát v Praze na Václavském náměstí

- vyhlásili ho „**muži 28. října**“ (Antonín Švehla, Alois Rašín, František Soukup, Vavro Šrobár, Jiří Stříbrný)

= národní oslava

30. 10. 1918 – byla vydána ***Martinská deklarace***, kterou se Slováci přihlásili k myšlence společného státu Čechů a Slováků

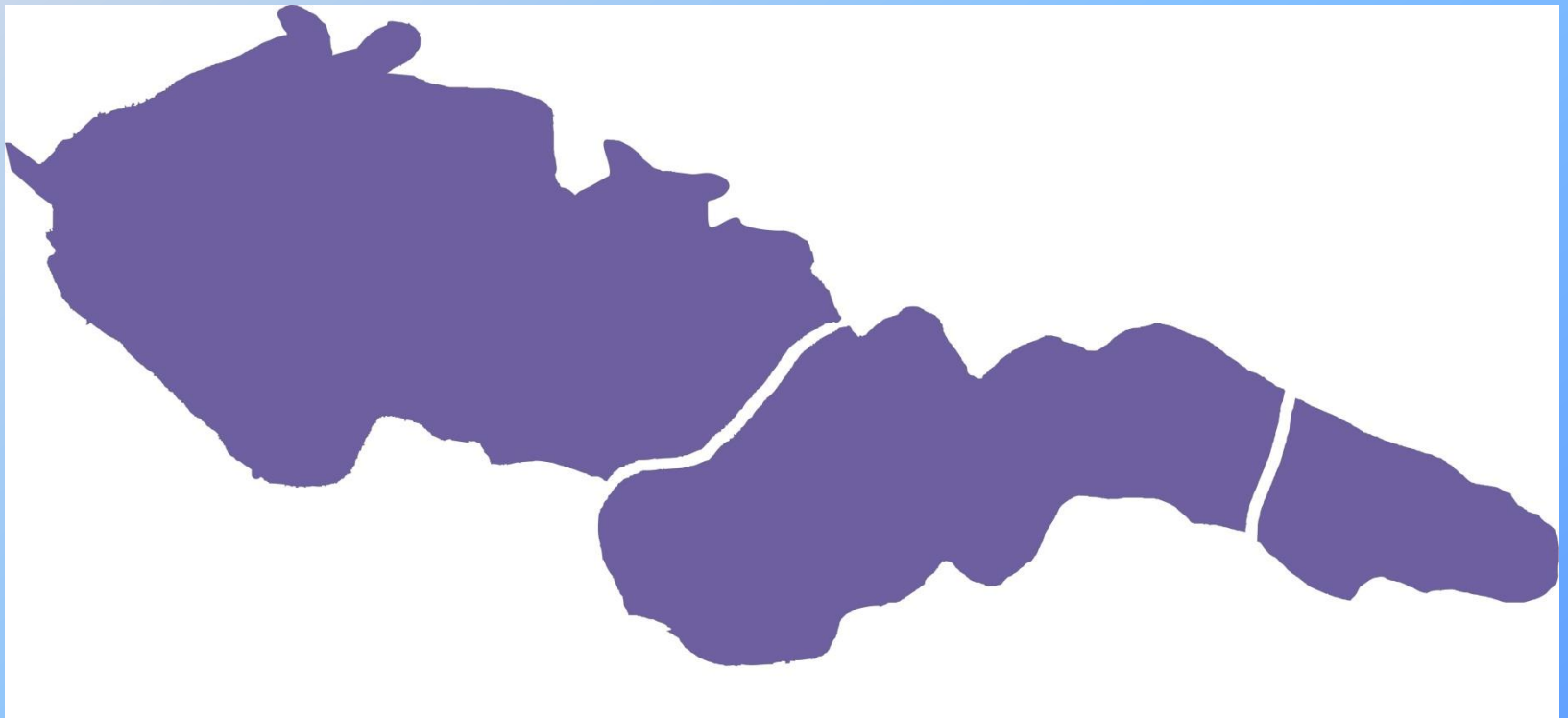
14. 11. 1918 – byla schválena prozatímní ústava

- Národní výbor se prohlásil Národním shromážděním (= jednokomorový parlament)
- nový stát se stal republikou, v čele s prezidentem, kterým se stal ***Tomáš Garrigue Masaryk***
- činnost zahájila také nová vláda, v čele s ***Karlem Kramářem***

Území Československa

- nový stát tvořily země Koruny české, Slovensko a Podkarpatská Rus

Mapa první československé republiky:

Závěrečný test

1. Spojte událost s datem

I. Martinská deklarace	a) 28. 10. 1918
II. Tříkrálová deklarace	b) 30. 10. 1918
III. Manifest čs. spisovatelů	c) 14. 11. 1918
IV. Vznik ČSR	d) 6. 1. 1918
V. schválení prozatímní ústavy	e) květen 1917

2. Určete, o který dokument se jedná:

Vypracován byl prozatímní vládou. Jednalo se o prohlášení čs. nezávislosti. Čs. politici se inspirovali americkým vzorem.

3. Kdo patřil mezi „muže 28. října“

4. Přiřadte charakteristiku ke jménu

I. Tomáš G. Masaryk	a) ministr vojenství v proz. vládě
II. Karel Kramář	b) první čs. prezident
III. Edvard Beneš	c) ministr zahraničí v proz. vládě
IV. Milan R. Štefánik	d) předseda 1. čs. vlády

Řešení závěrečného testu

1. I. B; II. D; III. E; IV. A; V. C
2. Washingtonská deklarace, 18. 10. 1918
3. „**muži 28. října**“ (Antonín Švehla, Alois Rašín, František Soukup, Vavro Šrobár, Jiří Stříbrný)
4. I. B; II. D; III. C; IV. A

Použitá literatura

ČORNEJ, Petr. Dějepis pro střední odborné školy: české a světové dějiny. 2. vyd. Praha: SPN - pedagogické nakladatelství, 2008, 238 s. ISBN 978-80-7235-382-8

DRŠKOVÁ, Kateřina. Maturita z dějepisu: české a světové dějiny. Vyd. 2. Praha: Aleš Skřivan ml., 2000, 52 s. ISBN 80-902-2617-5